

ردیف	نمره	سؤال	پاسخ
۱	۰/۵	<p>درس ۱</p> <p>معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) رحمت عالمیان و صفوت آدمیان. (سمنار - استعدادهای درخشان - دی ۹۹) ب) وظیفه روزی به خطای منکر نبُرد.</p>	<p>۱</p>
۲	۰/۵	<p>در جمله «رفته بودم که او را ببینم اما نتوانستم.» کدام بخش از جمله حذف شده است؟ این حذف به چه قرینه‌ای است؟</p>	<p>۲</p> <p>حذف به دو قرینه صورت می‌گیرد؛ ۱- لفظی، ۲- معنایی</p>
۳	۰/۵	<p>با توجه به عبارت «فزاش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده»، استعاره را بیابید و مفهوم آن را بنویسید. (ادبیل - استعدادهای درخشان - دی ۱۴۰۰)</p>	<p>۳</p>
۴	۰/۷۵	<p>عبارات زیر را به فارسی روان برگردانید. الف) عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده. ب) هر نفسی که فرو می‌رود، مُمد حیات است.</p>	<p>۴</p>
۵	۰/۲۵	<p>در عبارت زیر، منظور از «مکاشفت» چیست؟ «یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.»</p>	<p>۵</p>
۶	۰/۵	<p>در عبارت «تتمه دور زمان، محمد مصطفی، صلی الله علیه و آله و سلم» به کدام ویژگی پیامبر اکرم (ص) اشاره شده است؟</p>	<p>۶</p>
۷	۰/۲۵	<p>درس ۲</p> <p>معنی واژه مشخص شده را بنویسید. گفت: «از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم»</p>	<p>۷</p>
۸	۰/۵	<p>بیت زیر را تکمیل کنید. (تحریر - مدرسه فرزاتگان - دی ۹۷)</p> <p>«گر نور عشق حق به دل و جانست اوفتد</p>	<p>۸</p>
۹	۰/۵	<p>مصراع زیر را به فارسی روان برگردانید. گفت: «والی از کجا در خانه خمار نیست؟»</p>	<p>۹</p>
۱۰	۰/۵	<p>در بیت «گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی / گفت: ای بیهوده‌گو، حرف کم و بسیار نیست» مفهوم قسمت مشخص شده را بنویسید.</p>	<p>۱۰</p>
۱۱	۰/۵	<p>درس ۳</p> <p>در بیت زیر، کدام واژه معنای مجازی دارد؟ (تحریر - نمونه دولتی مکتب الاحرار - دی ۹۷)</p> <p>«خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران گُشش آن خانه که بیت‌الجزن است»</p>	<p>۱۱</p>
۱۲	۰/۷۵	<p>بیت زیر را به فارسی روان برگردانید. «جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن مفهوم کلی بیت زیر چیست؟</p>	<p>۱۲</p>
۱۳	۰/۲۵	<p>«در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ممتی که مردم صاحب‌قلم نداشت»</p>	<p>۱۳</p>
۱۴	۰/۲۵	<p>درس ۵</p> <p>معنی واژه مشخص شده را بنویسید. «تو قلب فسرده زمینی»</p>	<p>۱۴</p>

۰/۱۵	واژه مناسب برای جاهای خالی را از داخل کمانک انتخاب کنید. (تحریر - مدرسه حضرت خدیجه (س) - دی ۹۷)	۱۵	الف) بخروش چو شرز شیر (ارقد - ارغند) ب) زین بی خردان بستان (سقله - صقله)
۰/۱۵	نوع ترکیب مشخص شده در عبارت زیر را بنویسید. (مشهد - مدرسه امام رضا (ع) - دی ۹۷) «مزایای قانونی تصدیق و نام و نشان را با خطی زیبا بر آن نگاشته بودند.»	۱۶	
۰/۱۵	مصراع زیر را به فارسی روان برگردانید. «بنشین به یکی کبود اورند»	۱۷	قلمرو فکری
۰/۲۵	شاعر در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان، شنو یکی پند»، مخاطب خود را به چه امری دعوت می‌کند؟	۱۸	
۰/۲۵	چرا ملک الشعراء بهار در بیت زیر از تشبیه کوه دماوند به «مشت روزگار» ناخرسند است؟ (تحریر - مدرسه مؤحد - دی ۹۷) «نی نی تو نه مشت روزگاری ای کوه نیام ز گفته خرسند»	۱۹	
۰/۲۵	معنی واژه مشخص شده را بنویسید. «سینه خواهم شرحه شرحه از فراق»	۲۰	قلمرو زبانی
۰/۱۵	با توجه به معنای مصراع، واژه مناسب را انتخاب کنید. (تحریر - مدرسه حضرت خدیجه (س) - دی ۹۷) «تن ز جان و جان ز تن نیست» (مستور - مسطور)	۲۱	
۰/۲۵	در عبارت زیر نوع «را» را مشخص کنید. «همه، قصه خویش موسی را بگفتند.»	۲۲	
۰/۷۵	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (شبه نحوی فارسی - دی ۹۷) «پشم گوسفندان را گل و گیاه رنگین کرده است. بوی شبدر دوچین، هوا را عطراگین ساخته است. گندم‌ها هنوز خوشه نبسته‌اند.»	۲۳	
۱	در بیت زیر، جناس تام را بررسی کنید. (تحریر - مدرسه عترة - دی ۹۷) «آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد»	۲۴	قلمرو ادبی
۰/۱۵	در کدام بیت، آرایه «اسلوب معادله» مشهود است؟ (تحریر - مدرسه باقرالعلوم (ع) - دی ۹۷) در بیتی که اسلوب معادله دارد، وسط دو مصراع می‌تونی از «همانطور که» استفاده کنی.	۲۵	
۰/۱۵	الف) نی حدیث راه پر خون می‌کند ب) عشق، اول ناتوانان را به منزل می‌برد	۲۶	قلمرو فکری
۰/۱۵	بیت زیر را به فارسی روان برگردانید. «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست»	۲۷	
۰/۱۵	با توجه به بیت «هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد / هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد»، منظور از «بی‌روزی» و «دیر شدن روز» چیست؟	۲۸	قلمرو زبانی
۱	اجزای اصلی جمله زیر را مشخص کنید. (مشهد - مدرسه امام رضا (ع) - دی ۹۷) «آثاری با ماهیت داستانی و تخیلی چون قصه‌ها، داستان‌های کوتاه، رمان و انواع وابسته به آن را ادبیات داستانی می‌گویند.»	۲۸	
۰/۱۵	بیت بعدی بیت زیر را بنویسید. (تحریر - مدرسه خوارزمی - دی ۹۷) «ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز کاین گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران»	۲۹	قلمرو ادبی
۰/۲۵	عبارت زیر را به فارسی روان برگردانید. (تحریر - مدرسه پیام رسگاران - دی ۹۷) «ای عزیز، به خدا رسیدن فرض است.»	۳۰	قلمرو فکری

۰/۲۵	«سهروردی» در عبارت زیر، شرط راه‌یابی به عالم عشق را چه می‌داند؟ «در عشق قدم نهادن، کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند...»	۳۱	قلمرو زبانسی
۰/۲۵	معنی واژه مشخص شده را بنویسید. (شبه‌نهای فارس - دی ۹۷)	۳۲	قلمرو ادبی
۰/۱۵	کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟	۳۳	قلمرو ادبی
۰/۱۵	همون ۵ تا ← ۱- میتر، ۲- صفت صفت، ۳- صفت مضاف‌الیه، ۴- قید صفت، ۵- مضاف‌الیه مضاف‌الیه		
۰/۲۵	در عبارت زیر، مفهوم عبارت کنایی مشخص شده را بنویسید. (تحران - مدرسه فرزانگان - دی ۹۷)	۳۴	قلمرو ادبی
۰/۱۵	«یک روز، دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد.» کتاب «از پاریز تا پاریس» اثر کیست؟	۳۵	قلمرو فکری
۰/۲۵	به فارسی روان برگردانید. (شبه‌نهای الیز - دی ۹۷)	۳۶	قلمرو ادبی
۰/۱۵	«گمان می‌کند به غایت القصوای مقصود خویش رسیده است.» با توجه به جمله زیر، چه عاملی امپراتوری‌های بزرگ را از بین برده است؟ «امپراتوری‌های بزرگ هم، مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.»	۳۷	قلمرو ادبی
۰/۱۵	از میان گروه واژه‌های زیر، واژه نادرست را بیابید و اصلاح کنید. «علم مصلحت‌اندیش - دریای سبز معلقی - حلقوم چاه - سموم سرد - شاگرد حوضه ادبی» در جمله «او دانش‌آموز نسبتاً دقیقی است.»، «وابسته وابسته» را بیابید و نوع آن را بنویسید. (نهای - شهریور ۹۲)	۳۸	قلمرو ادبی
۰/۲۵	در عبارت زیر، «مشبه به» تشبیه به کار رفته را مشخص کنید. «به صحرای عربستان آمده است و عطر الهام را در فضای آن استشمام کرده است.»	۳۹	قلمرو ادبی
۰/۱۵	یک اثر از دکتر شریعتی بنویسید.	۴۰	قلمرو فکری
۰/۲۵	معنی عبارت زیر را به نثر روان بنویسید. (زاهدان - نمونه دولتی پژوهش - دی ۱۳۰۰)	۴۱	قلمرو ادبی
۰/۱۵	«گل‌های الماس شکفتند.» با توجه به بند زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «ناله‌های گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم. ناله‌های گریه‌آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش، در کنار آن مدینه پلید و در قلب کویر بی‌فریاد، سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست.» الف) مقصود از «امام راستین» چه کسی است؟ ب) منظور از «مدینه پلید» کجاست؟	۴۲	قلمرو ادبی
۰/۱۵		۴۳	قلمرو فکری
۳	جمع نمره	۲۰	موفق باشید.

ردیف	نمره	سؤال	پاسخ									
۱	۰/۵	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) همه عزی و جلالی، همه علمی و یقینی درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. در بیت «ای دیو سپید پای در بند / ای گنبد گیتی ای دماوند» حذف فعل به قرینه لفظی صورت گرفته است. ☐ درست ☐ نادرست	ب) واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب									
۲	۰/۲۵	آرایه مشترک عبارات زیر را بنویسید. (ذکر یک مورد کافی است). (شبه‌نهایی خوزستان - خرداد ۹۸) الف) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. ب) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.										
۳	۰/۲۵	در بیت «ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»، مراد از «جان شدن» و «برنیامدن آواز» چیست؟										
۴	۰/۵	جای خالی را با واژه مناسب کامل کنید. (شبه‌نهایی اصفهان - خرداد ۹۸) «گفت: تا را گوئیم، در مسجد بخواب (داروقه - داروقه) فعل «نیست» در کدام گزینه غیر اسنادی است؟ (بستان - شاهد - دی ۱۴۰۰)	الف) ای دوست این پیراهن است افسار نیست ب) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست									
۵	۰/۲۵	سروده «بگفت از دل شدی عاشق بدین سان؟ / بگفت از دل تو می‌گویی، من از جان» از نظر شیوه گفت‌وگو در اصطلاح ادبی چه نام دارد؟										
۶	۰/۵	مصراع «گفت: از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم» را به فارسی روان برگردانید.										
۷	۰/۲۵	نقش دستوری واژه «همّت» را بنویسید. (تهران - مدرسه تربیت صالحین - دی ۹۷) «همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است»										
۸	۰/۵	در بیت «نالۀ مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتارِ قفس هم چو من است»، کدام واژه در معنای «مجازی» به کار رفته است؟										
۹	۰/۵	در بیت «آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است» مقصود از «سلیمان کردیم» چیست؟										
۱۰	۰/۵	در بیت زیر، نوع ترکیب‌های مشخص شده را بنویسید. (خراسان رضوی - مدرسه امام رضا (ع) - دی ۹۷) «تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن‌ها پس افکند»										
۱۱	۰/۵	در جدول زیر، هر یک از ابیات گروه «الف» با کدام آرایه از گروه «ب» مرتبط است؟ (در گروه «ب» یک آرایه اضافه است). (قم - مدرسه امام خمینی - خرداد ۹۸)										
۱۲	۰/۵		<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>بوی بهبود ز اوضاع جهان می‌شنوم / شادی آورد گل و باد صبا شاد آمد</td> <td>اسلوب معادله</td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>دل‌م خانه مهر یار است و بس / از آن می‌نگنجد در آن کین کس</td> <td>حسن آمیزی حسن تعلیل</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	الف	ب	۱	بوی بهبود ز اوضاع جهان می‌شنوم / شادی آورد گل و باد صبا شاد آمد	اسلوب معادله	۲	دل‌م خانه مهر یار است و بس / از آن می‌نگنجد در آن کین کس	حسن آمیزی حسن تعلیل
ردیف	الف	ب										
۱	بوی بهبود ز اوضاع جهان می‌شنوم / شادی آورد گل و باد صبا شاد آمد	اسلوب معادله										
۲	دل‌م خانه مهر یار است و بس / از آن می‌نگنجد در آن کین کس	حسن آمیزی حسن تعلیل										

قلمرو
فکری
۱۴

۰/۵

بیت زیر را به فارسی روان برگردانید.
«تو قلب فسرده زمینی از درد، ورم نموده یک چند»

درس ۶

قلمرو
زبانی
۱۵

۰/۲۵

برای توضیح داده شده، معادل درست املایی را انتخاب کنید. (شبه‌نحوی تهران - خرداد ۹۸)

پادزهر، ضد زهر: تریاق / تریاغ

قلمرو
ادبی
۱۶

۰/۲۵

آرایه مشترک ابیات زیر «اسلوب معادله» است یا «حسن تعلیل»؟ دلیل خود را بنویسید.
الف) دود اگر بالا نشیند کسر شأن شعله نیست
ب) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست
جای چشم ابرو نگیرد گرچه او بالاتر است
مر زبان را مشتری جز گوش نیست

قلمرو
فکری
۱۷

۰/۵

مصراع «در غم ما روزها بی‌گاه شد» را به فارسی روان برگردانید.

قلمرو
ادبی
۱۸

۰/۲۵

در بیت «کز نیستان تا مرا بریده‌اند / در نفریم مرد و زن نالیده‌اند»، مقصود از «نیستان» چیست؟

درس ۷

قلمرو
ادبی
۱۹

۰/۵

برای هر نویسنده، یک اثر بنویسید.

الف) شهاب‌الدین سهروردی:
ب) عین‌القضات همدانی:

قلمرو
فکری
۲۰

۰/۵

مفهوم نهایی عبارت «پروانه، قوت از عشق آتش خورد، بی آتش قرار ندارد. آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان آتش بیند؛ زیرا که عشق، همه خود آتش است.» چیست؟

درس ۸

قلمرو
زبانی
۲۱

۰/۵

در عبارت «دلوران این سرزمین، شجاعانه مبارزه کردند تا نیاز به همبستگی را به دیگران بیاموزند»، نام «وابسته وابسته» را بنویسید.

قلمرو
ادبی
۲۲

۰/۲۵

آرایه شاخص به کار رفته در بیت زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.
«آیین طریق از نفس پیر مغان یافت
آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند»
(تلمیح - حسن تعلیل)

قلمرو
فکری
۲۳

۰/۵

مقصود از قسمت مشخص شده چیست؟

«توقف ما در امان و آتن بیش از نیم ساعت طول نکشید و به قول بیرجندی‌ها، در این دو شهر تنها یک «سرپری» زدیم.»

درس ۹

قلمرو
زبانی
۲۴

۰/۵

معادل درست هر یک از توضیحات را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) باد بسیار گرم و زیان رساننده (سموم - تموز)
ب) اسب یا آستری که به رنگ سرخ تیره است. (گُرد - کَهر)

قلمرو
ادبی
۲۵

۰/۲۵

در تشبیه به کار رفته در عبارت زیر، «مشبه» را بیابید.
«برای دیدن صحرایی که آواز پر جبرئیل همواره در زیر غرفه بلند آسمانش به گوش می‌رسد، به صحرای عربستان آمده است.»

قلمرو
فکری
۲۶

۰/۵

منظور نویسنده از قسمت مشخص شده چیست؟ «مژه آن شیرینی‌های باد و باران خورده و گرد و غبار گرفته را هنوز زیر دندانم دارم.»

درس ۱۰

قلمرو
زبانی
۲۷

۰/۲۵

نوع «و» در کدام گزینه متفاوت است؟

«و» ربط میان دو جمله ولی «و» عطف میان دو واژه میار.

الف) چون رود امیدوارم، بی‌تابم و بی‌قرارم
ب) دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ
پ) نگردد تبه نام و گفتار پاک
ت) با خاک عجین آمد و از تاک عیان شد

۰/۲۵	در بیت «غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران / صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو»، «باران» نماد چیست؟	۲۸	قلمرو ادبی
۰/۱۵	در بیت «چون رود امیدوارم بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا، جای قرار من و تو»، مقصود از «دریا» چیست؟ (گیلان - مدرسه دکتر فرجی - خرداد ۹۸)	۲۹	قلمرو فکری
۰/۲۵	نوع فعل ماضی جمله «ققنوس بر روی تل هیزم نشسته بود.» را بنویسید.	۳۰	قلمرو زبانی
۰/۲۵	ضمیر به کار رفته در عبارت زیر، از چه نوع است؟ (شبه ضمایر آذربایجان شرقی - خرداد ۹۸) «یک لحظه که چشمانتان را بستید، صدای تکبیر بود که از هر کجا به هوا خاست.»	۳۱	قلمرو ادبی
۰/۲۵	مفهوم کنایه به کار رفته در عبارت زیر چیست؟ (تهران - مدرسه صالح - خرداد ۹۸) «از طرفی بال درآوردم از اینکه فهمیده‌اید که انهدام آن تیربار کار من بوده است.»	۳۲	قلمرو ادبی
۰/۱۵	با توجه به بیت «ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد / یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه»، بیت بعدی را بنویسید.	۳۳	قلمرو فکری
۰/۲۵	در بیت «زین پیش دلورا، کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!»، منظور از «دلورا» چه کسانی هستند؟	۳۴	قلمرو فکری
۰/۱۵	گروه واژه‌های املائی نادرست را بیابید و آن‌ها را اصلاح کنید. (شبه ضمایر خوزستان - خرداد ۹۸) «زوال و نابودی - تناول و ستم - آذرم و حیا - حشم و خویشان - حیوان قوی هیکل»	۳۵	قلمرو زبانی
۰/۲۵	بیت «پراگنده کافور بر خویشتن / چنان چون بود رسم و ساز کفن» دربردارنده کدام زمینه حماسه است؟	۳۶	قلمرو ادبی
۰/۲۵	در بیت «همی کند سودابه از خشم موی / همی ریخت آب و همی خست روی»، یک مفهوم کنایی بیابید.	۳۷	قلمرو فکری
۰/۷۵	بیت «به دستور فرمود تا ساروان / هیون آرد از دشت، صد کاروان» را به فارسی روان برگردانید.	۳۸	قلمرو فکری
۰/۲۵	در بیت «چو او را بدیدند برخاست غو / که آمد ز آتش برون شاه نو»، منظور از «شاه نو» کیست؟	۳۹	قلمرو فکری
۰/۲۵	با توجه به عبارت، واژه مناسب را انتخاب کنید. همچنان که می‌توانست او، اگر می‌خواست / کان کمند خَم خویش بگشاید (شصت - شست)	۴۰	قلمرو زبانی
۰/۲۵	نام وابسته «پسین» به کار رفته در عبارت «خوان هشتم را / من روایت می‌کنم اکنون ...» را بنویسید. (شبه ضمایر قم - خرداد ۹۸)	۴۱	قلمرو ادبی
۰/۲۵	به‌کارگیری کدام آرایه ادبی بر زیبایی سروده زیر افزوده است؟ «رخش را می‌دید و می‌پایید / رخس، آن طاق عزیز، آن تای بی‌همتا / رخس رخشنده / با هزاران یادهای روشن و زنده ...»	۴۲	قلمرو ادبی
۰/۱۵	در سروده «قصه است این، قصه؛ آری قصه درد است / شعر نیست / این عیار مهر و کین مرد و نامرد است / بی‌عیار و شعر محض خوب و خالی نیست ...»، شاعر کدام ویژگی را برای شعر خود برمی‌شمرد؟	۴۳	قلمرو فکری
۰/۱۵	در عبارت «ابوعلی سینا، شیخ الرئیس، در همدان درگذشت»، نام نقش «تبعی» به کار رفته را بنویسید.	۴۴	قلمرو زبانی
۰/۱۵	هر یک از پرندگان زیر در منطق الطیر عطار، نماد چه هستند؟ الف) باز: (ب) بلبل:	۴۵	قلمرو ادبی
۰/۱۵	هر یک از بیت‌های زیر یادآور کدام وادی از هفت وادی منطق الطیر عطار است؟ الف) مال اینجا بایدت انداختن / ملک اینجا بایدت در باختن ب) روی‌ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند	۴۶	قلمرو فکری

درس ۱۶

۰/۲۵ در بند «مسئله رفقا را با عیالم در میان گذاشتم. گفت: تنها همان رتبه‌های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش و بگذار سماق بکنند. گفتم: این بدبخت‌ها سال آذگار یک بار برایشان چنین پایی می‌افتد.»، نادرستی املائی را بیابید و اصلاح کنید.

۰/۵ در عبارت «سرانجام، بر آن نهادند که پهلوانی ایرانی تیری به سوی خاور رها کند.»، جمله «هسته» و «وابسته» را بیابید و بنویسید.

به حرف ربط توجه کنید...

درس ۱۷

۰/۵ عبارت «یکی از حضار که کتاده شعر و ادب می‌کشید؛ جلو رفته جبهه شاعر را بوسید.» را معنی کنید.

۰/۲۵ با توجه به توضیح زیر، املائی درست کلمه را انتخاب کنید.

جاندار، هر موجود دارای حیات: زی حیات / ذی حیات

۰/۲۵ در کدام گزینه، نوع پسوند «ان» متفاوت است؟

الف) لرزان ب) بهاران پ) خواهان ت) پویان

درس ۱۸

۰/۲۵ معنی واژه مشخص شده را بنویسید. «پدران و مادران شما چنان که باید در تعلیم و تربیت شما اهتمام نورزیده‌اند.»

۰/۲۵ در سروده زیر، قسمت مشخص شده نماد چیست؟ (تهران - مدرسه باقرالعلوم (ع) - خرداد ۹۸)
«نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده‌ات را نه / گل سرخ را از من بگیر / سوسنی را که می‌کارتی...»

۰/۵ مفهوم نهایی سروده «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند / و نه توجهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد / و نه اهمیتی به چین و شکن‌های ناگزیر سالخوردگی می‌دهد...» چیست؟ (تهران - مدرسه تأمن الصحیح (ع) - خرداد ۹۸)

مدت زمان: ۱۰۰ دقیقه تعداد سؤال: ۴۱	 هشتگ امتحان	فارسی (۳) دوازدهم - خردادماه ۱۴۰۳ دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر کلیه رشته‌ها	آزمون شماره ۱۳ ردیف
نمره			ردیف
			۱
			۲
			۳
			۴
			۵
			۶
			۷
			۸
			۹
			۱۰
			۱۱
			۱۲
			۱۳

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱ معنای واژه مشخص شده در عبارت «دیگر در آن ذی حیاتی نفس نمی‌کشد» چیست؟

۲ کدام واژه جزء معانی کلمه مشخص شده نیست؟

بنشین به یکی کبود اورند (آونگ - سریر - اورنگ - تخت پادشاهی)

۳ معادل معنایی واژه مشخص شده در بیت «چه نیکو گفت با جمشید دستور / که با نادان نه شیون باد و نه سور» در کدام گزینه نیامده است؟

الف) در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند.

ب) فریاد و فغان مرجبا و آفرین به آسمان بلند شد.

ج) وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند.

۴ مترادف واژه «کلان» در عبارت «هر که مرا ببند، به حقیقت داند که از شما بسیار کلان ترم و جهان از شما زیادت دیده‌ام» کدام کلمه است؟

«یکی از مردان معمر دهکده که کتاب را بر روی زانو گشوده بود و از پس عینک ستبر خویش در آن می‌نگریست»

۵ املاي درست را در جمله‌های زیر انتخاب کنید.

الف) مهمان‌ها سخت در (محضور - محظور) گیر کرده و تکلیف خود را نمی‌دانند.

ب) از آن همه زیبایی‌ها و لذت‌ها و (نشئه - نشه)‌ها سرشار از شعر و خیال می‌شدم.

ج) تو نماینده‌ی فضلی، تو سزاوار (ثنایی - سنایی).

۶ با توجه به واژه‌های مشخص شده، کدام گزینه غلط املايي دارد؟

الف) ولی شستش خبردار شده بود و چشمش مثل مرغ سربریده، مدام روی میز می‌دوید.

ب) کان کمند شست خم خویش بگشاید / و بیندازد به بالا، بر درختی، گیره‌ای، سنگی / و فراز آید.

ج) چون تیری که از شست رفته، باز نمی‌گردد، یک بار دیگر به کلام بلندپایه «از ماست که بر ماست» ایمان آوردم.

د) آنگاه باز شکاری که شاهان او را روی شست می‌نشانند و با خویشتن به شکار می‌برند، چنین گفت ...

۷ از چهار گزینه زیر، در دو گزینه نادرستی املايي وجود دارد؛ آن دو را مشخص کنید.

الف) مطاع و فرمانروا - صلۀ ارحام - سوءهاضمه (ب) حمایل و محافظ - غرض نهال - مستور و پوشیده

ج) مغلوب و مقهور - زل زدن و نگریستن - مخاصمت و دشمنی (د) ضماد و مرحم - بحر مکاشفت - ضجه و فریاد

۸ در کدام یک از گزینه‌های زیر غلط املايي وجود دارد؟ درست آن را بنویسید.

الف) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب.

ب) سرور کاینات و مَفخرِ موجودات و رحمتِ عالمیان و سَفوتِ آدمیان و تَبمّه دَورِ زمان.

۹ ساختار کدام مصراع، طبق الگوی «نهاد + مفعول + مسند + فعل» است؟

«در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت»

۱۰ نوع «ان» مشخص شده در کدام گزینه یکسان نیست؟

الف) سراسر همه دشت بریان شدند

ب) من به هر جمعیتی نالان شدم

۱۱ با توجه به بیت «اگر لطف تو نبود پرتوانداز / کجا فکر و کجا گنجینه راز» کدام واژه بیت زیر، نقش دستوری یکسانی با واژه مشخص شده دارد؟

«زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست

۱۲ از بین چهار بخش مشخص شده در متن زیر، نقش‌های تبعی «معطوف» و «بدل» را بیابید.

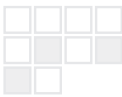
تابستان وصال، نوازشگر می‌آمد و ما را از غربت زندان شهر به میهن آزاد و دامن‌گسترمان، کویر می‌برد ... در کویر گویی به مرز عالم دیگر

نزدیکیم. آسمان، تفرّجگاه مردم کویر است.

۱۳ نوع حذف را در موارد زیر مشخص نمایید.

الف) چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتن.

ب) امروز خورشید در دشت آینه‌دار من و تو

۰/۲۵	نوع وابسته و وابسته را در بیت زیر بنویسید.	۱۴
۰/۱۵	«ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز مضاف‌الیه مضاف‌الیه را در شعر زیر بیابید و نمودار پیکانی آن گروه اسمی را رسم کنید.	۱۵
۰/۲۵	«این گلیم تیره بختی هاست / روکش تابوت تختی هاست ... / اندکی استاد و خامش ماند» در عبارت زیر زمان فعل مشخص شده را دقیقاً تعیین کنید.	۱۶
۰/۲۵	«در کناره دریا موج کف آلوده اش را باید بفرزاد.» واژه «چون» از لحاظ دستوری در کدام گزینه متفاوت است؟	۱۷
۰/۲۵	الف) چون بود کافلیم ما را شاه نیست. ب) چون بتابد آفتاب معرفت ج) چون فرودآیی به وادی طلب کدام گزینه واژه‌ای «هم‌آوا» در زبان فارسی ندارد؟	۱۸
۰/۲۵	الف) دیگر اکنون آن عماد تکیه و امید ایران شهر / شیرمرد عرصه ناوردهای هول ... / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان گم بود. ب) گویی جامه‌ای بود که درزی ازل به قامت ایشان دوخته بود. ج) بیامد دو صد مرد آتش فروز د) میدند گفتی شب آمد به روز	۱۹
۰/۷۵	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «به سوزی ده کلامم را روایی الف) نقش «ضمیر پیوسته» در مصراع نخست چیست؟ ب) جمله وابسته (پیرو) را مشخص کنید. ج) نقش دستوری واژه مشخص شده چیست؟	۱۹
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۲۵	زمینه حماسی بیت «چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بی‌گناهان نیاید گزند» چیست؟	۲۰
۱	آرایه ادبی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را ب) از سیم به سر یکی گله خود ج) مرد نقال، آتشین پیغام د) ز نیرنگ هوا و از فریب آرز خاقانی	۲۱
۰/۲۵	سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را (اسلوب معادله - متناقض نما) ز آهن به میان یکی کمر بند (استعاره - حس آمیزی) راستی کانون گرمی بود (ایهام - حسن تعلیل) دلت خلد است، خالی ساز از طاووس و شیطانش (تضمین - تلمیح)	۲۲
۰/۲۵	واژه‌های مشخص شده، در دو جمله زیر خلق کننده کدام آرایه ادبی مشترک هستند؟ الف) بدان که از جمله نام‌های حُسن یکی «جمال» است و یکی «کمال». ب) بی‌آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد. ج) بی‌آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد.	۲۳
۰/۷۵	جای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید. الف) واژه‌های مشخص شده در بیت «نی حریف هر که از یاری برید / پرده هایش، پرده‌های ما درید» آرایه ادبی دارند. ب) در جمله «با راه آهن به بروکسل، پایتخت بلژیک می‌رفتیم»، واژه مشخص شده آرایه دارد. ج) در عبارت «در آن هنگام که بهار حیات علمی و اجتماعی‌اش فرارسیده بود، ناگهان منقلب شد، واژه مشبه به است.	۲۴
۰/۱۵	شاعر برای آفرینش آرایه ادبی «حسن تعلیل» در بیت زیر چه دلیلی را بیان کرده است؟ تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل‌بند	۲۵
۰/۲۵	کدام یک از ابیات زیر آرایه «متناقض نما» دارد؟ الف) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد ب) هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است کدام دو اثر از یک نویسنده یا شاعر است؟	۲۶
۰/۱۵	«فی حقیقة العشق - فیه ما فیه - کليلة و دمنه - تذکرة الاولیا - سندباد نامه - منطق الطیر - تمهیدات» کدام اثر مربوط به بخش ادبیات جهان است؟	۲۷
۰/۲۵	الف) از پاریز تا پاریس ب) قصه‌های دوشنبه درستی یا نادرستی جمله زیر را مشخص کنید.	۲۸
۰/۲۵	«سانتاماریا اثر رضا امیرخانی، نویسنده معاصر، درباره دفاع مقدس است»	

۰/۲۵	«شعر حفظی» آیا مصراع دوم بیت زیر به درستی ذکر شده است؟ در مکتب حقایق پیش ادیب عشق مصراع نخست بیت زیر را مرتب کنید.	۲۹												
۰/۲۵	آن‌گه رسی به خویش که بی‌خواب و خورشوی بیداری ستاره در چشم جویباران	۳۰												
۰/۱۵	مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. از- باران - برگ - در- مهربان‌تر- ای - بوسه‌های ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد	۳۱												
۰/۲۵	کدام گزینه بار معنایی منفی ندارد؟ الف) دیدم، توطئه ما دارد می‌ماسد. ب) اندیشیدم که باز برای ما چه خوابی دیده‌اند. ج) دیدم چشم بد دور آقا و اترقیده‌اند.	۳۲												
۰/۲۵	جمله «با خرد و دانش خود آنچه خواهد، تواند. سنجش نیروی او در توان ما نیست» با کدام گزینه تناسب مفهومی دارد؟ الف) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی ب) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگی ج) دو ویژگی عشق جاودانی را در عبارت زیر بنویسید.	۳۳												
۰/۱۵	«عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند / و نه توجّهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد / و نه اهمّیتی به چین و شکن ناگزیر سالخوردگی می‌دهد.»	۳۴												
۰/۲۵	کدام مورد با بیت «مشو در پیچ و تاب رنج و غم، گم / به هر حالت تبسم کن، تبسم» در تقابل معنایی است؟ الف) عشق من، خنده تو در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفت. ب) این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد.	۳۵												
۰/۱۵	مفهوم بیت «بنده حلقه به‌گوش از نوازی برود / لطف کن، لطف که بیگانه شود حلقه به‌گوش» چیست؟	۳۶												
۰/۲۵	بیت «چنان آمد اسب و قیای سوار / که گفתי سمن داشت اندر کنار» در توصیف کدام شخصیت است؟	۳۷												
۱	با توجه به ستون «الف» مفهوم مناسب هر بیت در ستون «ب» را مشخص کنید (در ستون ب یک مورد اضافی است).	۳۸												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>ستون الف</th> <th>ستون ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) گفت: «می‌باید تو را تا خانه قاضی برم» / گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست»</td> <td>۱- برتری عشق بر عقل</td> </tr> <tr> <td>ب) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران‌کنش آن خانه که بیت‌الجزن است</td> <td>۲- ناپایداری حکومت‌ها</td> </tr> <tr> <td>ج) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر از دویوانگی عشق بر همه عقل‌ها افزون آید.</td> <td>۳- تقدس عشق</td> </tr> <tr> <td>د) راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود</td> <td>۴- فساد و غفلت حاکمان</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵- بیگانه‌ستیزی</td> </tr> </tbody> </table>			ستون الف	ستون ب	الف) گفت: «می‌باید تو را تا خانه قاضی برم» / گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست»	۱- برتری عشق بر عقل	ب) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران‌کنش آن خانه که بیت‌الجزن است	۲- ناپایداری حکومت‌ها	ج) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر از دویوانگی عشق بر همه عقل‌ها افزون آید.	۳- تقدس عشق	د) راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود	۴- فساد و غفلت حاکمان		۵- بیگانه‌ستیزی
ستون الف	ستون ب													
الف) گفت: «می‌باید تو را تا خانه قاضی برم» / گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست»	۱- برتری عشق بر عقل													
ب) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران‌کنش آن خانه که بیت‌الجزن است	۲- ناپایداری حکومت‌ها													
ج) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر از دویوانگی عشق بر همه عقل‌ها افزون آید.	۳- تقدس عشق													
د) راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود	۴- فساد و غفلت حاکمان													
	۵- بیگانه‌ستیزی													
۰/۱۵	با توجه به متن درس «بوی جوی مولیان»، مفهوم مشترک «آب جیحون فرونشست و ریگ آموی پرنیان شد» چیست؟	۳۹												
۰/۱۵	هر کدام از ابیات زیر به کدام وادی هفت‌گانه عرفانی اشاره دارد؟ الف) صد هزاران سایه جاوید، تو ب) هر یکی بینا شود بر قدر خویش معنای ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.	۴۰												
۰/۲۵	الف) شش دانگ حواسم پیش مصطفی است. ب) عشق، هر کسی را به خود راه ندهد. ج) نی حدیث راه پر خون می‌کند د) سیاوش را تنگ در بر گرفت ه) از شامه قوی شما تشخیص بوی حمله، غریب نیست. و) من می‌روم سوی دریا، جای قرار من و تو ز) دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد. ح) پنهان مکن آتش درون را	۴۱												
۰/۲۵	زین سوخته جان شنو یکی پند													
۰/۱۷۵	موفق باشید.	۴۰												
۰/۱۷۵	جمع نمره	۲۰												

۱- [۳۲۹] الف) برگزیده، برگزیده از افراد بشر (ب) مقرر، وجه معاش

۲- [۱۹] فعل جمله (ببینم) - قرینه لفظی

۳- [۴۰] فرش زمردین، استعاره از گیاهان و سبزه‌ها

۴- [۳۳۱] الف) شیره درخت انگور به واسطه قدرت خداوند به عسلی خالص و برگزیده تبدیل شده است. (ب) هر نفسی که می‌کشیم (دم) مدد رسان زندگی است.

۵- [۳۳۱] در اصطلاح عرفانی، مرحله‌ای است که عارف به حقایق پی می‌برد.

۶- [۳۳۱] رسول اکرم (ص) خاتم پیامبران است.

۷- [۳۳۵] تاوان، جبران خسارت مالی و غیر آن

۸- [۳۴۳] بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی

۹- [۳۴۰] گفت: از کجایم دانی (معلوم است) که حاکم شهر خود در میخانه نباشد؟

۱۰- [۳۴۰] نفس عمل (گناه) مهم است نه انجام کم یا زیاد آن (در امور دینی کیفیت عمل مهم است نه کمیت آن)

۱۱- [۱۰] خانه مجاز از وطن؛ در واقع «وطن» در این بیت به «خانه» تشبیه شده است و از ارکان این تشبیه تنها مشبه به باقی مانده است و برین ترتیب میاز به علاقه شابهت یا همان استعاره پدید آمده است. / «دست» و هم میاز از اقرامات و اعمال است.

۱۲- [۳۵۰] لباسی را که به خاطر دفاع از میهن به خون آغشته نشود، پاره کن؛ چرا که آن لباس مایه ننگ و بدنامی و کم ارزش تر از کفن است.

۱۳- [۳۵۰] جامعه‌ای که فاقد انسان‌های اندیشمند باشد، محکوم به نابودی و زوال است. (مفهوم: ارزش اندیشمندان و نویسندگان یک ملت)

۱۴- [۳۵۵] یخ زده، مُنجمد

۱۵- [۳۵۶] الف) ارغند (ب) سفله

۱۶- وصفی (اسم + صفت نسبی)

۱۷- [۳۵۸] [ای آگاهان جامعه،] بر تخت نیلی رنگ پادشاهی بنشینند. (قدرت را به دست بگیرد.)

۱۸- [۳۵۸] آشکار کردن خشم و نفرت درونی نسبت به ظلم و استبداد حاکم بر جامعه

۱۹- [۳۵۸] زیرا مشت نشان اعتراض است؛ اما کوه در موضع اعتراض نیست.

۲۰- [۳۶۳] پاره پاره

۲۱- [۳۶۴] مستور (پوشیده)

۲۲- [۳۳۸] «را» به معنی «به» و حرف اضافه است؛ همه قصبه فویش را به موسی گفتند.

۲۳- [۳۰۸] گل و گیاه: نهاد، عطرآگین: مُسند، هنوز: قید

۲۴- [۱۳۵] «باد» در مصراع اول به معنای «جریان هوا» و در مصراع دوم، «فعل دعایی» است. «نیست» در مصراع اول «فعل اسنادی» و در مصراع دوم به معنی «نابود» است.

۲۵- [۳۶۵] گزینه «ب»؛ «عشق اول تاوانان را به منزل می‌برد؛ همانطور که دریا قار و فس را زورتر به ساحل می‌برد.

۲۶- [۳۶۶] اگرچه جسم آدمی از جان او و جان او از جسم وی باخبر است (هیچ یک از دیگری پوشیده نیست). اما هیچ کس اجازه دیدن جان را ندارد.

۲۷- [۳۶۶] بی‌روزی: بی بهره از عشق، دیر شدن روز؛ تباہ و بی‌پوده شدن

روز؛ دیر شدن روز و بی‌گناه شدن معادل یکدیگر هستند.

۲۸- [۳۷۵] آثاری با ماهیت ... (مفعول) / ادبیات داستانی (مسند) / می‌گویند (فعل) / نهاد این جمله محذوف است.

۲۹- [۳۸۰] گفتی: «به روزگاران مهری نشسته» گفتیم: / «بیرون نمی‌توان کرد حتی به روزگاران»

۳۰- [۳۷۶] ای عزیز، رسیدن به خداوند واجب است.

۳۱- [۳۷۶] ترک هوای نفس و تعلقات دنیوی

۳۲- [۳۸۲] پادشاه (هر یک از پادشاهان سلسله کیانیان)

۳۳- [۳۸۵] جلد: ممیز / دوست یا ضمیر متصل «ت»؛ «مضاف الیه مضاف الیه

۳۴- چشم داشتن کنایه از توجه داشتن / چشم زدن کنایه از حساب بردن (ترسیدن)

۳۵- [۳۸۴] محمد ابراهیم باستانی پاریزی

۳۶- [۳۸۶] گمان می‌کند به نهایت هدف و خواسته خود رسیده است.

۳۷- [۳۸۶] قدرت طلبی و طمع در کشورگشایی

۳۸- [۳۹۱] حوضه ← حوزه

۳۹- [۳۹۳] نسبتاً: قید صفت

۴۰- «عطر» در ترکیب «عطر الهم»؛ الهم همانند عطری فوش رایحه است.

۴۱- [۳۹۲] کویر

۴۲- [۳۹۵] ستارگان طلوع کردند.

۴۳- [۳۹۵] الف) حضرت علی (ع) (ب) شهر کوفه

آزمون شماره ۲ نوبت اول دی ماه

۱- [۳۲۹] صاحب جمال (زیبا)

۲- [۶۲] گزینه «ب»، گرفته - نهاده (متوازی)

۳- الف) خداوند، برای تو نمی‌توان مثل و ماندنی آورد؛ زیرا تو در تصور و گمان هم نمی‌گنجی (ب) اطاعت از خداوند سبب نزدیکی به او است.

۴- الف) پرورش (هدایت) (ب) خداوند

۵- [۳۳۱] کوتاهی، گناه

۶- [۳۳۱] عاشق حقیقی که به مقام معرفت و شناخت رسیده است، خاموش و رازدار معشوق است.

۷- الف) «شدن»، فعل اسنادی است. (ب) «شد» به معنای «رفت» به کار رفته است.

۸- [۳۳۹] مناظره

۹- [۳۴۳] زیر و زبر شود

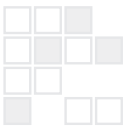
۱۰- [۳۴۰] در قدیم، بدون کلاه و دستار در بین مردم ظاهر شدن، نوعی ننگ و بی‌ادبی تلقی می‌شد.

۱۱- [۳۴۶] گزینه «ب»

۱۲- [۱۹] واژه «فکر» بعد از «هر کس» در مصراع دوم - قرینه لفظی

۱۳- [۱۰] ۱) تلمیح (اشاره به داستان پیمشیر و پامش) ۲) مجاز (یامعه میاز از مردم یامعه)

۳) کنایه (نام کسی از قلم افتادن کنایه از فراموش شدن او و ...)

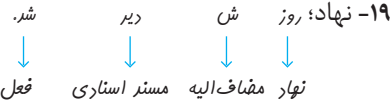
۱۴- [۳۵۵] الف) سرپوش، روسری (ب) خشمگین، غضبناک

۱۵- گزینه «ب»

۱۶- [۳۱] شاعر دلیل ارتفاع زیاد کوه دماوند را، ندیدن روی مردم دانسته است؛ از آنجا که شاعر علت منطقی پدیده را کنار گذاشته و به جای آن از علتی شاعرانه بهره برده است، فُسَن تعلیل را پدید آورده است.

۱۷- [۳۵۸] روسری سپید خود را از سر باز کن و بر تخت کیبود شاهی بنشین.

۱۸- [۳۵۸] الف) برآمدگی کوه دماوند (ب) برف

۲۰- الف) [۳۶۵] اسلوب معادله (ب) [۳۳۵] جناس تام (شیرین؛ مصرع اول؛ معشوق فرهاد / مصرع دوم؛ گوارا)

۲۱- [۳۶۶] من در میان همه گروه‌های انسانی ناله عشق را سر داده‌ام و با کسانی که از عشق کم بهره بودند و کسانی که در مرتبه عشق به مقام بالایی رسیده‌اند، همراه شده‌ام.

۲۲- [۳۶۶] عاشق واقعی

۲۳- [۳۶۶] گزینه «ب»؛ مفهوم مشترک دو بیت؛ درک هر کس از عشق در هر فکر و فهم اوست.

۲۴- [۳۷۵] مردم به او دهقان فداکار می‌گفتند.

۲۵- [۳۷۲] بهر

۲۶- [۳۷۴] گزینه «ب»

۲۷- [۳۸۰] گزینه «ب»

۲۸- [۳۷۶] اگر خوب فکر کنی، همه انسان‌ها خواهان زیبایی و نیکویی هستند.

۲۹- [۳۷۶] عاشق همه چیز خود را برای رسیدن به معشوق فدا می‌کند.

۳۰- [۳۸۳] الف) اطراق ← اتراق (ب) تبق ← طبق

۳۱- [۳۸۵] هر: صفت مضاف الیه (نگاه هر انسان)

۳۲- [۳۸۵] بعل

۳۳- [۳۸۶] از چاله درآمدن و به چاه افتادن

۳۴- [۲۲۲] شرح احوال عرفا و مشایخ صوفیه - فرید الدین عطار نیشابوری

۳۵- [۳۸۶] خوشی‌های زودگذر (ناپایداری حکومت‌ها)

۳۶- [۳۹۰] ماه دهم از سال رومیان، تقریباً مطابق با تیر ماه سال شمسی؛ ماه گرما

۳۷- [۳۹۱] قرفه ← غرفه

۳۸- [۳۹۳] هوای نسبتاً پاک - نسبتاً: قید صفت / پیراهن قرمز آلبالویی - آلبالویی: صفت صفت

۳۹- [۳۹۵] رفت و آمد داشتن با ده (ارتباط داشتن با ده)

۴۰- [۳۹۵] ستارگان

آزمون شماره ۳ نوبت اول دی ماه

۱- [۳۵۶]، [۳۶۴] و [۳۸۳] الف) کاریه (ب) فراق (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

(پ) ضما (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) مستور (ت) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۲- [۳۲۷]، [۳۷۲] و [۳۹۱] خوان (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)، اسرار (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)، حوزه (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۳- [۳۲۹]، [۳۳۵] و [۳۸۲] الف) روسری (ب) برگزیده (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) کمال مطلوب (ت) [۳۷۵] (۰/۲۵) مأمور اجرای احکام دین (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۴- الف) [۳۸۵] مضاف الیه مضاف الیه (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) مسند (ب) [۳۸۱] و [۳۸۵] قید (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) - ممیز (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) می بیند (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) - لفظی (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) ماضی استمراری (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۵- الف) غیراسنادی (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) اسنادی (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۶- [۳۸۵] و [۳۹۳] الف) قید صفت (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) صفت مضاف الیه (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) صفت صفت (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۷- طنز اجتماعی (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۸- الف) [۱۰] مجاز (ب) [۳۶۵] اسلوب معادله (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) استعاره (ب) [۴۰] [۳۷۵] (۰/۲۵)

۹- الف) [۳۸۶] ترسیدن (ب) [۳۶۶] تباه شدن عمر (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) عطار (ب) [۳۲۲] [۳۷۵] (۰/۲۵)

[۳۷۴] عین القضاة همدانی (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۱۱- [۳۱] الف (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۱۲- [۳۴۳] هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) ای مهربان تر از برگ در بوسه‌های باران (ب) [۳۸۰] (۰/۲۵)

۱۳- الف) [۳۵۸] حق مردم خردمند را از این حاکمان فرومایه نادان بگیر (ب) [۳۶۶] این آوازی نفس و دم نیست، بلکه آتش عشق است. هر کسی که این آتش را ندارد، نابود شود. (۱)

(پ) [۳۸۶] هنگام طلوع آفتاب، در شهر سیرجان توقف کردیم. (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

(ت) [۳۳۱] هسته خرمایی باپوروش خداوند درخت خرمای بلند شده است. (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

(ث) [۳۴۰] گفت: راه رفتن گناه نیست. شرایط جامعه بسامان نیست. (ب) [۳۷۶] رسیدن به زیبایی و نیکویی فقط با عشق ممکن است و عشق در همه جایی پناه نمی‌گیرد. (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

(ج) [۳۹۵] برعکس زمان حال، به ده رفت و آمد داشتیم و هنوز وابسته شهر نشده بودیم. (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۱۴- [۳۵۰] الف) رفیقی که آزاد است (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) کمک (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۱۵- [۳۵۸] الف) فرار از مردم (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵) مشتری (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۱۶- الف) [۳۶۶] اشتیاق پایان ناپذیر عاشق (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

(ب) [۳۷۶] برتری عشق بر عقل (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۱۷- [۳۳۱] پیامبر (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)، انسان (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

۱۸- [۳۸۶] از چاله درآمدن و به چاه افتادن (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

آزمون شماره ۴ ده استاد

۱- الف) [۳۷۱] خیال، دیوانگی (ب) [۳۵۵] خشمگین و قهرآلود (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

(پ) [۳۲۹] زیور، زینت (ب) [۳۸۲] جا کاغذی (ب) [۳۷۵] (۰/۲۵)

ستایش: ملکا، ذکر تو گویم

۳۲۶ واژه‌نامه * واژگان انتهای کتاب درسی، واژگان آبی رنگ، واژه‌های مهم

املایی، سایر واژگان، واژگان مهم معنایی)

پوییدن: حرکت به سوی مقصدی برای به دست آوردن و جست و جوی

چیزی، تلاش، رفتن

ثنا: ستایش، سپاس

جزا: پاداش کار نیک

جلال: بزرگواری، شکوه، از صفات خداوند که به مقام کبریایی او اشاره دارد.

جوود: بخشش، سخاوت، کرم

حکیم: دانا به همه چیز، دانای راست کردار، از نام‌های خداوند تعالی؛ بدین معنا که همه کارهای خداوند از روی دلیل و برهان است و کار بی‌هوده انجام نمی‌دهد.

رحیم: بسیار مهربان از نام‌ها و صفات خداوند

روی: مجازاً امکان، چاره

شورور: شادی، خوشحالی

سزا: سزاوار، شایسته، لایق

شبه: مانند، مثل، همسان

عز: ارجمندی، گرامی شدن، مقابل ذل

فَضل: بخشش، کرم

کریم: بسیار بخشنده، بخشاینده، از نام‌ها و صفات خداوند

ملیک: پادشاه، خداوند

مگر: به این امید، شاید

وهم: پندار، تصوّر، خیال

یقین: بی‌شبهه و شک بودن، امری که واضح و ثابت شده باشد.

۳۲۸ معنی بیت‌های مهم

۱) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم

همه توحید تو گویم که به توحید سزایی

خدایا، فقط به درگاه تو روی می‌آورم و فقط در جست‌وجوی احسان و نیکویی تو هستم و تنها تو را به یگانگی می‌ستایم؛ زیرا شایسته یگانگی هستی.

۲) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگی

نتوان شبهه تو گفتن که تو در وهم نیایی

خدایا، نمی‌توان تو را توصیف کرد؛ زیرا عظمت تو در فهم و درک انسان‌ها نمی‌گنجد. نمی‌توان برای تو مثل و ماندنی آورد؛ زیرا تو در تصوّر و گمان هم نمی‌آیی. (انسان از شناخت تو عاجز است.)

۳) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو ببوشی

همه بیشی تو بگاهی، همه کمی تو فزایی

خداوند، تو از همه غیب‌ها آگاهی؛ همه عیب‌ها را می‌پوشانی و فقط تو می‌توانی همه زیاده‌ها را کم و همه کم‌ها را زیاد کنی.

۴) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید

مگر از آتش دوزخ بُودش روی رهایی

تمام وجود سنایی یگانگی تو را می‌ستاید؛ تا شاید (به امید آنکه) برای او از آتش دوزخ رهایی باشد.

فصل ۱: ادبیات تعلیمی

درس ۱: شکر نعمت

۳۲۹ واژه‌نامه

اجابت: پاسخ دادن، قبول کردن، پذیرفتن

اعراض: روی گرداندن از کسی یا چیزی، روی گردانی

انابت: بازگشت به سوی خدا، توبه، پشیمانی

انبساط: حالتی که در آن، احساس بیگانگی و ملاحظه و رودربایستی نباشد، خودمانی شدن

باسق: بلند، بالیده

بحر: دریا

بنات: چ بخت، دختران

بنان: سرانگشت، انگشت

تاک: درخت انگور، رز

تتمه: باقی مانده؛ تتمه دور زمان: مایه تمامی و کمال گردش روزگار، مایه تمامی و کمال دور زمان رسالت

تحفه: هدیه، ارمان

تحیر: سرگستگی، سرگردانی

تضرع: زاری کردن، التماس کردن

تقصیر: گناه، کوتاهی، کوتاهی کردن

جسیم: خوش اندام

جیب: گریبان، یقه

حلیه: زیور، زینت

خصال: ج خصلت، عادت‌ها

خلعت: جامه دوخته که بزرگی به کسی بخشد، هدیه

خوان: سفره، سفره فراخ و گشاده

دایه: زنی که به جای مادر به کودک شیر می‌دهد یا از او پرستاری می‌کند.

ربیع: بهار

روزی: رزق، مقدار خوراک یا وجه معاش که هر کس روزانه به دست می‌آورد یا به او می‌رسد؛ وظیفه روزی: رزق مقرّر و معین

شفیع: شفاعت‌کننده، پیامبر

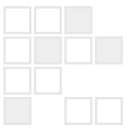
شهد: عسل؛ شهد فایق: عسل خالص

صاحب‌دل: عارف، آگاه، خداشناس

صفت: برگزیده، برگزیده از افراد بشر

طاعت: عبادت، فرمانبرداری

عاکفان: چ عاکف؛ کسانی که در مدتی معین در مسجد بمانند و به عبادت پردازند.

عَزَّ وَجَلَّ: *گرامی، بزرگ و بلندمرتبه است؛ بعد از ذکر نام خداوند به کار می‌رود.
عُصَاة: *آبی که از فشردن میوه یا چیز دیگر به دست آورند؛ افشره؛ شیره
فاحش: *آشکار، واضح
فایق: *برگزیده، برتر
فَرَّاش: *فرش‌گستر، گسترنده فرش
قبا: *جامه، جامه‌ای که از سوی پیش باز است و پس از پوشیدن دو طرف پیش را با دکمه به هم پیوندند.
قدوم: *آمدن، قدم نهادن، فرارسیدن
قریت: نزدیکی
قسیم: *صاحب جمال
کاینات: *ج کاینه، همه موجودات جهان
کرامت کردن: *عطا کردن، بخشیدن
کَلْب: قلم، نی
مراقبت: *در اصطلاح عرفانی، کمال توجه بنده به حق و یقین بر اینکه خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست؛ نگاه داشتن دل از توجه به غیر حق.
مزید: *افزونی، زیادی
مستغرق: فرورونده، غرقه
مطاع: *فرمانروا، اطاعت شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد.
مُعَامَلَت: *اعمال عبادی، احکام و عبادات شرعی، در متن درس، مقصود همان کار مراقبت و مکاشفت است.
معترف: *اقرارکننده، اعتراف‌کننده
مَفْعَر: *هر چه بدان فخر کنند و بتازند؛ مایه افتخار
مُفْرَح: شادی بخش، فرح‌انگیز
مُکَاشَفَت: *کشف کردن و آشکار ساختن، در اصطلاح عرفانی، پی بردن به حقایق است.
منسوب: *نسبت داده شده
مُنْت: *سپاس، شکر، نیکویی
مُنْكَر: *زشت، ناپسند
موسم: *فصل، هنگام، زمان
مهد: گهواره، بستر
ناموس: *آبرو، شرافت
نبات: *گیاه، رُستنی
نبی: *پیغمبر، پیام آور، رسول
نَسیم: *خوش بو
واصفان: *ج و اصف، وصف‌کنندگان، ستاینندگان
ورق: *برگ
وسیم: *دارای نشان پیامبری
وظیفه: *مقرری، وجه معاش

۳۳۱ معنی عبارتها و بیت‌های مهم

- ۱) مَنَّتِ خدای را، عَزَّ وَجَلَّ، که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت: سپاس مخصوص خداوند بزرگ و بلندمرتبه‌ای است که اطاعت از دستوراتش سبب نزدیکی به او و شکرگزاری از او موجب فراوانی نعمت‌هایش می‌شود.
- ۲) هَر نَفْسِی که فرو می‌رود، مُمَدِّ حیات است و چون برمی‌آید، مَفْرَح ذات: هر نفسی که می‌کشیم (دم) یاری‌رسانِ زندگی است (زندگی را ممکن می‌سازد) و وقتی بیرون آید (بازدم)، شادی بخش وجود است.
- ۳) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد همان بهتر است که بنده به خاطر گناه و کوتاهی خود به درگاه خداوند روی آورد و از خداوند طلب بخشایش کند.
- ۴) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده: رحمت بی‌کران خداوند همچون باران شامل حال همه شده و نعمت‌های فراوانش مانند سفره‌ای در همه جا گسترده شده است.
- ۵) پَرْدَه ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای مُنْكَر نبرد: آبروی بندگان خود را به خاطر گناهی آشکار نمی‌ریزد و روزی مقرّر آنها را به دلیل اشتباه ناپسندشان قطع نمی‌کند.
- ۶) فَرَّاش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترند و دایه ابر بهاری را فرموده تا بناتِ نبات در مهد زمین پیورود: [خداوند] به باد صبا دستور داده تا سبزه‌ها و گیاهان را همچون فرشی بر روی زمین بگسترانند و به ابر بهاری دستور داده تا چون دایه‌ای که به فرزند شیر می‌دهد، گیاهان را مانند دخترانی در گهواره زمین پرورش دهد. (یعنی با باران سبزشان کند).
- ۷) عُصَاة ناکی به قدرت او شهید فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته: به قدرت خداوندی، شیره درخت انگور به عسل برگزیده تبدیل شده و هسته خرما به سبب لطف و توجه او به درختی بلند و استوار مبدل گشته است.
- ۸) در خبر است از سرور کاینات و مَفْعَر موجودات و رحمت عالمیان و صَفْوَتِ آدمیان و تتمه دور زمان، مُحَمَّد مصطفی، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ: از پیشوای همه جهانیان و مایه فخر موجودات و رحمت جهانیان و برگزیده انسان‌ها و مایه تمامی و کمال دور زمان، مُحَمَّد مصطفی، که درود خدا بر او و خاندانش باد روایت شده است.
- ۹) چه غم دیوار اَمّت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟ مردمی که پشتیبانی چون تو دارند دیگر نگرانی ندارند؛ همان‌طور که کسی که نوح ناخدای کشتی‌اش باشد دیگر از طوفان ترسی نخواهد داشت.
- ۱۰) باز اعراض فرماید. بار دیگرش به تضرّع و زاری بخواند: باز خداوند از او روی برمی‌گرداند. بار دیگر با التماس و زاری خدای خود را صدا می‌کند.
- ۱۱) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفانِ حلیه جمالش به تحیر منسوب: گوشه‌نشینان و عابدان بارگاه پرشکوهش به کوتاهی در عبادت خود اعتراف دارند و توصیف‌کنندگان زیور جمال الهی (کسانی که همواره به ذکر خداوند و تفکر در حقایق می‌پردازند)، حیران و سرگردان‌اند.

